

Motion till riksdagen

1985/86:Ju704

Rune Thorén (c)

Rättegångskostnaderna i skattemål

För rättegångskostnaderna vid de allmänna domstolarna gäller den regeln att den part som förlorar målet får svara för kostnaderna, rättegångsbalken 18 kap. 1 §.

Den regeln gäller inte i skattemål. Oavsett utgången får den skattskyldige betala sina egna rättegångskostnader. Rättshjälp beviljas inte som regel i skattemål, detta med stöd av 6 § i rättshjälpslagen (SFS 1972:429). Eftersom officialprincipen gäller för förvaltningsdomstolarna anses inte den klagande behöva hjälp för att tillvarata sin rätt.

Regelsystemet har den praktiska effekten att den skattskyldige i många fall är rättslös. De flesta kan ej med framgång klara ett komplicerat skatteärende utan juridisk hjälp. Oavsett utgången måste den skattskyldige betala juristens arvode.

Vid en skattetvist på ett belopp mindre än 10 000 kr. blir effekten den, att den skattskyldige oavsett utgången i målet förlorar. Det är billigast att foga sig i taxeringsmyndigheternas avgörande, detta med hänsyn till arvodet till anlitaad jurist.

Konsekvensen av regelsystemet blir att myndigheterna får ett oönskat övertag på den enskilda människan.

Ett system som innebär att staten svarar för de kostnader den enskilde måste lägga ner på att få sin rätt i befogade mål, skulle höja rättssäkerheten hos taxeringsmyndigheterna. Det är tyvärr så att kvaliteten i dag är ojämn. Vetskapen om att reell korrekptionsmöjlighet finns kommer att motverka de värsta avarterna.

Enligt min mening bör regelsystemet ändras så att om staten förlorar i skatteprocessen skall förvaltningsdomstolen kunna medge att den skattskyldige får ersättning för sina kostnader. Domstolen skall kunna göra en skälighetsbedömning av kostnadernas storlek för att förhindra att orimligt stort arbete nedläggs, med hänsyn till målets karaktär.

Ett sätt att ändra regelsystemet är att i förvaltningsprocesslagen (SFS 1971:291) införa en bestämmelse som innebär att förvaltningsdomstol efter yrkande av den klagande kan besluta att staten skall svara för skäliga rättegångskostnader i de fall den klagande helt eller delvis får rätt. Rättegångsbalkens regler om fördelning av kostnader kan tjäna som förebild.

Hemställan

Mot. 1985/86

Ju704

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i
förvaltningsprocesslagen som föreslås i motionen.

Stockholm den 15 januari 1986

Rune Thorén (c)